УДК 355.25:371.132 (477)
DOI: http://doi.org/10.5281/zenodo.2172628

ЮЛІЯ МЕДВІДЬ
ORCID: https://orcid.org/ 0000-0001-9520-787X
(Харків)

ОЛЕКСАНДР ВОДЧИЦЬ
ORCID: https://orcid.org/ 0000-0002-3294-7632
(Київ)

ЗМІСТОВО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ ДО СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ЇЇ ЕКСПЕРЕМЕНТАЛЬНОЇ ПЕРЕВІРКИ

Серед здобувачів, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу дві п'ятих не готові займатись у подальшому службово-бойовою діяльністю. У дослідженні запропоновано змістово-функціональну модель формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки. Під час аналізу результатів формувального етапу дослідно-експериментальної роботи встановлено, що всі умови проведення експерименту були витримані, а в експериментальній групі сформовано готовність майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності.

Ключові слова: *готовність; офіцери запасу; службово-бойова діяльність; професійна підготовка.*

Постановка проблеми. Сучасні потреби Збройних Сил України та інших військових формувань в особовому складі, задекларований перехід на стандарти передових країн Європи, необхідність підвищення мотивації до проходження військової служби у суспільстві вимагають удосконалення існуючої системи комплектування військових формувань [1]. Головною причиною виникнення проблеми формування, розвитку і використання людського ресурсу військового резерву Збройних Сил України та інших військових формувань є негативні демографічні процеси, які характеризуються зниженням загальної чисельності населення держави. На динаміку значень цих показників впливають погіршення стану здоров'я населення, зниження народжуваності та зовнішня міграція [2]. Втрати людських ресурсів за результатами антитерористичної операції на сході України спонукають до проведення змін у системі військової освіти, особливо це стосується процесу професійної підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу. Серед здобувачів, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу, дві п'ятих не готові займатись у подальшому службово-бойовою діяльністю [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою удосконалення професійної підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу займались і займаються такі учені, як Є. І. Брижатий [4], І. М. Скворок [5] та інші; проблемою формування готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності – А. В. Балендр [6], С. О. Кубіцький [7], І. В. Платонов [8], О. О. Старчук [9], В. Л. Уліч [10]. Однак, попри значний інтерес учених до досліджуваного феномену, у наукових розробках не враховується зміна способу комплектування військових формувань з призовного на контрактний; впровадження стандартів країн Організацією Північно-Атлантичного договору (НАТО) у військовій сфері; досвід бойових дій на сході України; недостатньо проаналізовані організаційно-педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки та їх вплив на особистість.

За результатами попередніх досліджень [3; 11; 12; 13; 14] нами запропоновано визначення готовності майбутнього офіцера запасу до службово-бойової діяльності та структуру такої готовності, обґрунтовано рівні, критерії готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності та відповідні їм показники, а також інструментарій діагностування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності.

Метою статті є обґрунтування змістово-функціональної моделі формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки та результати її експерементальної перевірки.

Виклад основного матеріалу. Ваховуючи регіональні особливості та особливості виконання завдань військовими формуваннями (відповідно й особливості підготовки кадрів) ми обрали для дослідження два вищих навчальних заклади – Національну академію Національної гвардії України (м. Харків) та Національний авіаційний університет (м. Київ), у яких здійснюється навчання за згаданою програмою. У дослідженні взяли участь 272 особи (табл. 1).

Таблиця 1

Громадяни України, які навчаються за програмою підготовки офіцерів запасу та взяли участь в дослідженні

Найменування закладу освіти	Чисельність осіб, які взяли участь в експеременті		
	всього	з них:	
		ЕГ	КГ
Національна академія Національної гвардії України (НАНГУ)	118	56	62
Національний авіаційний університет (НАУ)	154	72	82
Всього	272	128	144

Відповідно до визначеної структури, критеріїв, показників готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки було визначено інструментарій для діагностування рівнів сформованості цього особистісного новоутворення (табл. 2).

Таблиця 2

Діагностичні методики оцінювання компонентів готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки

Компонент	Критерій	Показник	Діагностичні методики
Мотиваційний	Мотиваційний	Професійні інтереси	ОДАНІ-2
		Професійні наміри	Адаптований опитувальник Е. Зеєра «Професійні наміри»
		Мотиви вибору військової служби	«Закрита анкета вивчення мотивації професійного вибору»
Функціональний	Пізнавально-рефлексивний	Здатність до аналізу військової служби	«Прогресивні матриц Равена»
		Здатність до самоаналізу	Адаптований опитувальник Е. Зеєра «Професійні наміри»
			Методика «Самооцінка структури темпераменту» (Б. М. Смірнов)
		Рівень оволодіння навчальним матеріалом за програмою підготовки офіцерів запасу, додерження заходів безпеки під час практичних занять	Результати контролю навчальних досягнень
Емоційно-вольовий	Процесуально-результативний	Здатність оцінювання свою готовність до подолання складностей службово-бойової діяльності	Методика «Психологічна готовність особистості фахівця екстримального виду діяльності»
		Сформованість умінь управляти своїми емоційно-вольовими процесами	Методика «Психологічна готовність до ризику»

Вивчаючи стан формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності за визначеним інструментарієм (табл. 2), отримано результати констатувального експерименту (табл. 3).

Таблиця 3

Результати експерименту формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності у контрольної та експериментальної групах до початку експеременту

Рівень	Контрольна група (осіб)	Експериментальна група (осіб)
за мотиваційним критерієм		
низький	54	47
середній	57	39
високий	33	32
за пізнавально-рефлексивним критерієм		
низький	58	51
середній	63	61
високий	23	16
за процесуально-результативним критерієм		
низький	60	52
середній	77	70
високий	7	6
загальні дані		
низький	57	50
середній	66	60
високий	21	18

Оскільки дані отримані в результаті вимірів порядковою шкалою, число градацій різних балів дорівнює трьом та обсяг вибірок не малий (N, M > 50), то ми у дослідженні використали критерій. За проведеними розрахунками у комп'ютерній програмі «Статистика в педагогіці» [15] отримані дані, які відображені у табл. 4.

Таблиця 4

Описова статистика експерименту формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності у контрольної та експериментальної групах до початку експерименту

Параметри	Контрольна група (осіб)	Експериментальна група (осіб)
за мотиваційним критерієм		
Об'єм вибірки	144	128
Мінімум	1	1
Максимум	3	3
Інтервал	2	2
Сума	267	241
Середнє	1,8542	1,8828
Медіана	2	2
Дисперсія	0,587	0,6082

за пізнавально-рефлексивним критерієм		
Об'єм вибірки	144	128
Мінімум	1	1
Максимум	3	3
Інтервал	2	2
Сума	253	221
Середнє	1,7569	1,7266
Медіана	2	2
Дисперсія	0,5069	0,4522
за процесуально-результативним критерієм		
Об'єм вибірки	144	128
Мінімум	1	1
Максимум	3	3
Інтервал	2	2
Сума	235	210
Середнє	1,6319	1,6406
Медіана	2	2
Дисперсія	0,3321	0,3265
загальні дані		
Об'єм вибірки	144	128
Мінімум	1	1
Максимум	3	3
Інтервал	2	2
Сума	252	224
Середнє	1,75	1,75
Медіана	2	2
Дисперсія	0,4825	0,4724

При порівнняні контрольної та експерементальної групи до початку експеримента за мотиваційним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 0,1637, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик співпадають на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони є однаковими.

При порівнняні контрольної та експерементальної групи до початку експеримента за пізнавально-рефлексивним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 0,7998, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик співпадають на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони є однаковими.

При порівнняні контрольної та експерементальної групи до початку експеримента за процесуально-результативним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 0,0406, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик співпадають на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони є однаковими.

При порівнняні контрольної та експерементальної групи до початку експеримента за загальними данними емпіричне значення критерія дорівнює 0,0334, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик співпадають на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично

обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони є однаковими.

Тобто, усі умови для проведення констатувального експеременту були витримані.

Загальні результати констатувального експерименту показали, що високий рівень готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності за всіма критеріями проявили 14,06 % осіб ЕГ і 14,58 % – КГ. Середній рівень притаманний – 46,88 % осіб ЕГ і 45,84 % осіб КГ. 39,06 % осіб ЕГ і 39,58,41 % осіб КГ виявили низький рівень готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності. За результатами проведення дослідження стан готовності за середнім балом оцінено як «середній» (1,8).

Сутність нашого дослідження полягає у тому, що ми висуваємо гіпотезу про те, що у результаті впроваження змістово-функціональної моделі формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки дасть можливість підвищити результати до «високого» рівня. З огляду на зазначене, нами була запропонована змістово-функціональна модель формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки містить: цільовий, концептуальний, теоретичний блоки, діагностичний блок (критерії, показники, діагностичні методики та рівні готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності), формувальний блок (організаційно-педагогічні умови формування майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності, зміст, форми та методи роботи науково-педагогічнеого працівника з здобувачами вищої освіти), результативний блок.

Змістово-функціональну модель формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності подаємо як схематичне зображення діяльності, зорієнтованої на підвищення їх рівня (рис. 1).

Вивчаючи стан формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності за визначеним інструментарієм (табл. 2) після проведеного експеременту, отримано результати (табл. 5).

За проведеними розрахунками у комп'ютерній програмі «Статистика в педагогіці» [15] отримані дані, які відображені у табл. 6.

При порівнняні контрольної групи до початку експеримента та контрольної групи після завершеня експеремента за мотиваційним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 2,1832, критичне – 5,991. Характеристики порівнювальних вибірок збігаються на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони однорідні.

При порівнняні контрольної та експериментальної груп після завершення експерименту за мотиваційним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 37,7609, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

При порівнняні експерементальної групи до початку експеримента та експерементальної групи після завершеня експеремента за мотиваційним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 40,1848, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

Тобто, усі умови для проведення експерименту були витримані, а у експерементальній групі спостерігалась позитивна динаміка за мотиваційним критерієм формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності.

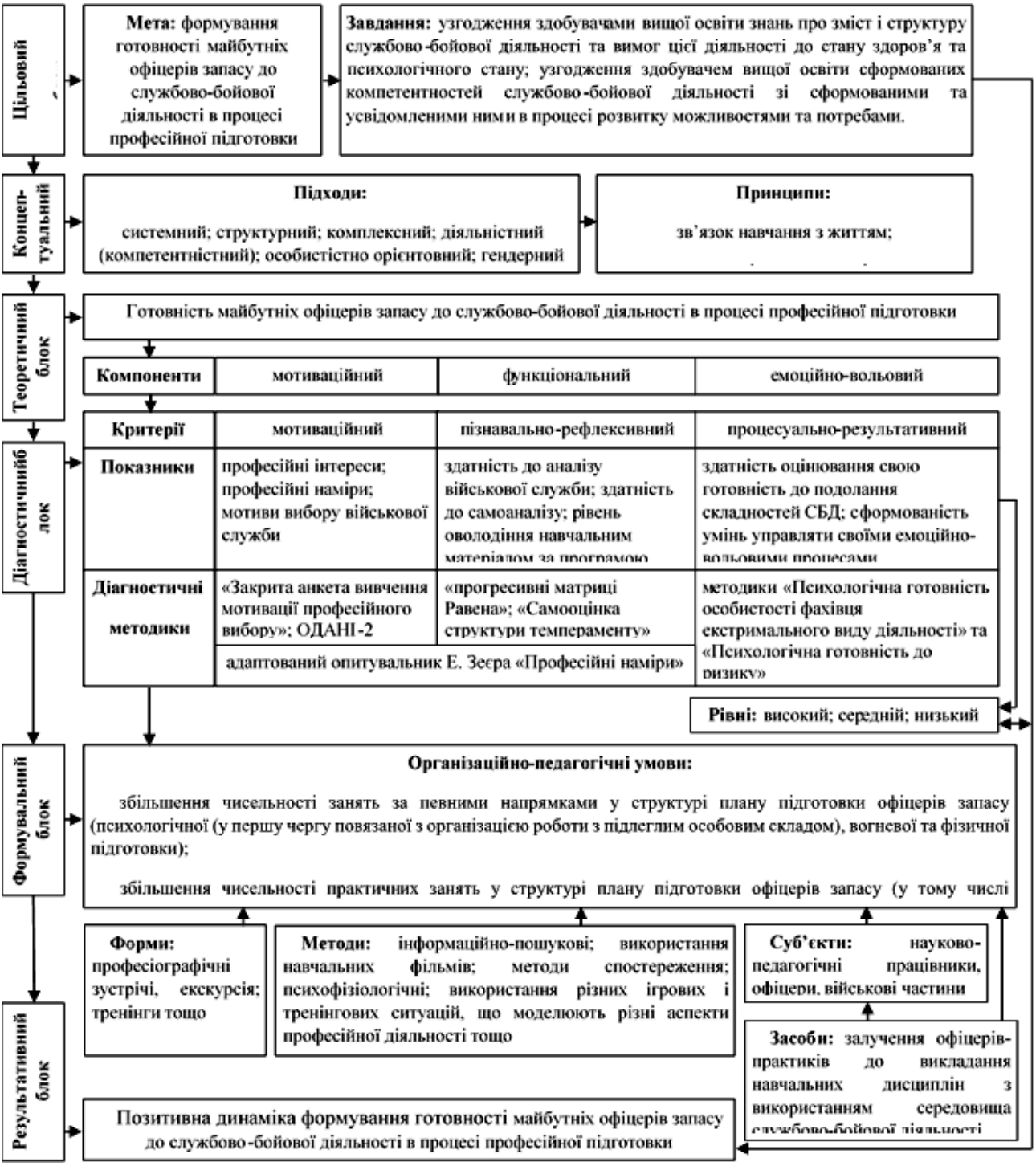

Рис. 1. ***Змістово-функціональна модель формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки***

Таблиця 5

Результати експерименту формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності у контрольної та експериментальної групах

Рівень	Контрольна група до початку експерименту (осіб)	Контрольна група після закінчення експерименту (осіб)	Експериментальна група до початку експерименту (осіб)	Експериментальна група після закінчення експерименту (осіб)
за мотиваційним критерієм				
низький	54	50	47	6
середній	57	50	39	70
високий	33	44	32	52
за пізнавально-рефлексивним критерієм				
низький	58	53	51	16
середній	63	57	61	61
високий	23	34	16	51
за процесуально-результативним критерієм				
низький	60	60	52	32
середній	77	75	70	49
високий	7	9	6	47
загальні дані				
низький	57	54	50	18
середній	66	61	60	60
високий	21	29	18	50

При порівнняні контрольної групи до початку експеримента та контрольної групи після завершеня експеремента за пізнавально-рефлексивним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 2,648, критичне – 5,991. Характеристики порівнювальних вибірок збігаються на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони однорідні.

При порівнняні контрольної та експериментальної груп після завершення експерименту за пізнавально-рефлексивним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 22,5129, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

При порівнняні експерементальної групи до початку експеримента та експерементальної групи після завершеня експеремента за пізнавально-рефлексивним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 36,5672, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

Тобто, усі умови для проведення експерименту були витримані, а у експеременталіній групі спостерігалась позитивна динаміка за пізнавально-рефлексивним критерієм формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності.

При порівнняні контрольної групи до початку експеримента та контрольної групи після завершеня експеремента за процесуально-результативним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 0,2763, критичне – 5,991. Характеристики порівнювальних вибірок збігаються на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони однорідні.

При порівнняні контрольної та експериментальної груп після завершення експерименту за процесуально-результативним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 38,9527, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

Таблиця 6

Описова статистика експерименту формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності у контрольної та експериментальної групах

Параметри	Контрольна група до початку експерименту	Контрольна група після закінчення експерименту	Експериментальна група до початку експерименту	Експериментальна група після закінчення експерименту
за мотиваційним критерієм				
Об'єм вибірки	144	144	128	128
Мінімум	1	1	1	1
Максимум	3	3	3	3
Інтервал	2	2	2	2
Сума	267	282	241	302
Середнє	1,8542	1,9583	1,8828	2,3594
Медіана	2	2	2	2
Дисперсія	0,587	0,6556	0,6082	0,3265
за пізнавально-рефлексивним критерієм				
Об'єм вибірки	144	144	128	128
Мінімум	1	1	1	1
Максимум	3	3	3	3
Інтервал	2	2	2	2
Сума	253	269	221	291
Середнє	1,7569	1,8681	1,7266	2,2734
Медіана	2	2	2	2
Дисперсія	0,5069	0,5909	0,4522	0,4522
за процесуально-результативним критерієм				
Об'єм вибірки	144	144	128	128
Мінімум	1	1	1	1
Максимум	3	3	3	3
Інтервал	2	2	2	2
Сума	235	237	210	271
Середнє	1,6319	1,6458	1,6406	2,1172
Медіана	2	2	2	2
Дисперсія	0,3321	0,3562	0,3265	0,6082
загальні дані				
Об'єм вибірки	144	144	128	128
Мінімум	1	1	1	1
Максимум	3	3	3	3
Інтервал	2	2	2	2
Сума	252	263	224	288
Середнє	1,75	1,8264	1,75	2,25
Медіана	2	2	2	2
Дисперсія	0,4825	0,5501	0,4724	0,4724

При порівнняні експерементальної групи до початку експеримента та експерементальної групи після завершеня експеремента за процесуально-результативним критерієм емпіричне значення критерія дорівнює 40,1848, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

Тобто усі умови для проведення експерименту були витримані, а у експеременталіній групі спостерігалась позитивна динаміка за процесуально-результативним критерієм формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності.

При порівнняні контрольної групи до початку експеримента та контрольної групи після завершеня експеремента за загальними данними емпіричне значення критерія дорівнює 1,5579, критичне – 5,991. Характеристики порівнювальних вибірок збігаються на рівні значимості 0,05. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до однієї генеральної сукупності, тобто вони однорідні.

При порівнняні контрольної та експериментальної груп після завершення експерименту за загальними данними емпіричне значення критерія дорівнює 22,728, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

При порівнняні експерементальної групи до початку експеримента та експерементальної групи після завершеня експеремента за загальними данними емпіричне значення критерія дорівнює 30,1176, критичне – 5,991. Достовірність відмінностей характеристик порівнювальних груп складає 95 %. Зроблено статистично обґрунтований висновок, що обидві вибірки належать до різних генеральних сукупностей, тобто вони різні.

Тобто усі умови для проведення експерименту були витримані, а у експеременталіній групі спостерігалась позитивна динаміка за загальними данними формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності.

Висновки. У дослідженні запропоновано змістово-функціональну модель формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки, яка містить: цільовий, концептуальний, теоретичний блоки, діагностичний блок (критерії, показники, діагностичні методики та рівні готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності), формувальний блок (організаційно-педагогічні умови формування майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності; зміст, форми та методи роботи науково-педагогічнеого працівника з здобувачами вищої освіти), результативний блок.

Під час аналізу результатів формувального етапу дослідно-експериментальної роботи встановлено, що всі умови проведення експерименту були витримані, а в експериментальній групі сформовано готовність майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності. Експериментальна робота позитивно вплинула на підвищення інтересу здобувачів вищої освіти до військової служби. Зазначено, що ці зміни більшою мірою відбулися в осіб експериментальної групи порівняно з контрольною групою, і вони є статистично достовірними. Результати контрольного діагностування показали, що кількість осіб ЕГ, які сформували низький рівень, зменшилась на 25 %, які сформували середній рівень, не змінилась, які сформували високий рівень, збільшилась на 25 %. Кількість осіб КГ, які сформували високий рівень, збільшилась на 6 %. Достовірність одержаних результатів підтверджена методами перевірки за допомогою критерію .

Отже, мета запропоновано змістово-функціональну модель формування готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності в процесі професійної підготовки досягнута.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Медвідь М. М. Методологія формування і розвитку людських ресурсів для використання у службово-бойовій діяльності: дис. ... докт. екон. наук : 08.00.07 / М. М. Медвідь ; Національна академія Національної гвардії України. – Х., 2015. – 584 с.
2. Medvid, M. Review of the tasks of formation and progress of human resources in the sustainable development strategy of ukraine in the light of central place theory / M. Medvid, O. Komisarov, O. Merdova // Baltic Journal of Economic Studies. – 2018. – № 4 (2). – P. 134-140.

3. Медвідь Ю. І. Результати дослідження стану готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності / Ю. І. Медвідь, О. Г. Водчиць, М. М. Медвідь // Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. – 2018. – Вип. № 1(36). – С. 184–192.
4. Брижатий Є. Особливості професійної готовності офіцерів запасу до діяльності в екстремальних умовах / Є. Брижатий // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогіка. – 2016. – Вип. 5. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2016_5_5
5. Скворок І. М. Підготовка офіцерів запасу в зарубіжних країнах [Текст] / І. М. Скворок // Військова освіта. – 2013. – № 1. – С. 207–216.
6. Балендр А. В. Формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до вирішення конфліктних ситуацій: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / А. В. Балендр ; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2011. – 20 с.
7. Кубіцький С. О. Система оцінювання готовності майбутніх офіцерів до професійної діяльності: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / С. О. Кубіцький ; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. – К., 2001. – 20 с.
8. Платонов І. В. Динаміка психологічної готовності майбутніх офіцерів внутрішніх військ до правоохоронної діяльності : автореф. дис... канд. психол. наук: 20.02.02 / І. В. Платонов ; Нац. акад. Прикордон. військ України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2001. – 17 с.
9. Старчук О. О. Методика формування фізичної готовності майбутніх офіцерів до військово-професійної діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / О. О. Старчук ; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. – Хмельницький, 2011. – 20 с.
10. Уліч В. Л. Педагогічні умови формування готовності майбутніх офіцерів до управлінської діяльності: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / В. Л. Уліч ; Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б.Хмельницького. – Хмельниц., 2007. – 20 с.
11. Попереду змін у військових системах вищої освіти та професійної орієнтації / М. М. Медвідь, А. В. Бабічев, В. М. Дем'янишин, Ю. І. Медвідь, А. Г. Бухун // Вісник Черкаського університету (серія: педагогічні науки). – 2016. – Вип. № 14. – С. 76–87.
12. Медвідь Ю. І. Удосконалення процесу підготовки офіцерів запасу в Україні як педагогічна проблема / Ю. І. Медвідь // Наука і освіта. – 2017. – № 2. – С. 9–15. DOI: https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-2-2.
13. The ways of development higher military school in the conditions of permanent changes of military theory / M. Medvid, K. Fisun, S. Bielai, Ya. Pavlov, Yu. Medved, V. Demyanishin // ძალა და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა) [Влада і суспільство (історія, теорія, практика)]. – 2017. – № 2 (42). – С. 163–179.
14. Медвидь Ю. И. Приминение подходов и принципов воспитания и обучения в процессе формирования готовности будущих офицеров запаса к служебно-боевой деятельности / Ю. И. Медвидь // East European Science Journal. – 2018. – № 5 (33). – С. 35–39.
15. Новиков Д. А. Статистические методы в педагогических исследованиях (типовые случаи) / Д. А. Новиков. – Москва : МЗ-Пресс, 2004. – 67 с.

REFERENCES

1. Medvid, M.M. (2015). Metodolohiia formuvannia i rozvytku liudskykh resursiv dlia vykorystannia u sluzhbovo-boiovii diialnosti [Methodology of human resources formation and development for use in military-combat activity]. Doctor's thesis. Kharkiv. 584 p. [in Ukrainian].
2. Medvid, M., Komisarov, O., & Merdova, O. (2018). Review of the tasks of formation and progress of human resources in the sustainable development strategy of ukraine in the light of central place theory. Baltic Journal of Economic Studies, 4 (2), 134-140 [in English].
3. Medvid, Yu.I., Vodchyts, O.G., & Medvid, M.M. (2018). Rezultati doslidzhennya stanu gotovnocti maibutnikh ofitseriv zapacu do sluzhbovo-boivoi diyalnosti [Results of the study of readiness of future reserve officers for military service]. Bulletin of the O. Dovzhenko Glukhov National Pedagogical University, 1 (36), 184–192 [in Ukrainian].
4. Bryzhatyi, Ye. (2016). Osoblyvosti profesiinoi hotovnosti ofitseriv zapasu do diialnosti v ekstremalnykh umovakh [Pecularities of reserve officers` professional readiness for work in extreme conditions]. Visnyk of National Academy of State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogics, Vol. 5. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2016_5_5 [in Ukrainian].
5. Skvorok, I.M. (2013). Pidhotovka ofitseriv zapasu v zarubizhnykh krainakh [Reserve officers preparation in foreign countries]. Military Education, Vol. 1, 207-216. [in Ukrainian].
6. Balendr, A.V. (2011). Formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do vyrishennia

konfliktnykh sytuatsii [The formation of future border officers readiness for conflict situation solution] Extended abstract of candidate's thesis. Khmelnytskyi. 20 p. [in Ukrainian].
7. Kubitskyi, S.O. (2001). Systema otsiniuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv do profesiinoi diialnosti [The system of evaluation of future officers readiness for professional activities]. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv. 20 p. [in Ukrainian].
8. Platonov, I.V. (2001). Dynamika psykholohichnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv vnutrishnikh viisk do pravookhoronnoi diialnosti [The dynamics of the psychological readiness of future officers of the internal forces for law-enforcement actions]. Extended abstract of candidate's thesis. Khmelnytskyi. 17 p. [in Ukrainian].
9. Starchuk, O.O. (2011). Metodyka formuvannia fizychnoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv do viiskovo-profesiinoi diialnosti [Methodology of physical readiness of the future officers for military-service activities]. Extended abstract of candidate's thesis. Khmelnytskyi. 20 p. [in Ukrainian].
10. Ulich, V.L. (2007). Pedahohichni umovy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv do upravlinskoi diialnosti [Pedagogical conditions of future officers readiness for management activities: autoabstract]. Extended abstract of candidate's thesis. Khmelnytskyi. 20 p. [in Ukrainian].
11. Medvid, M.M., Babichev, A.V., Demyanyshyn, V.M., Medvid, Yu.I., & Bukhun, A.G. (2016). Poperedu zmin u viiskovykh systemakh vyshchoi osvity to profesiinoi orientatsii [Ahead of Changes in Military Systems of Higher Education and Professional Orientation]. Bulletin of the Cherkasy University (Series: pedagogical sciences), 14, 76–87. [in Ukrainian].
12. Medvid, Yu.I. (2017). Udoskonalennya protsesu pidgotovky ofitseriv zapasy v Ukraini yak pedagogichna problema [Improvement of the process of preparation of reserve officers in Ukraine as a pedagogical problem]. Science and education, 2, 9–15. DOI: https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-2-2 [in Ukrainian].
13. Medvid, M., Fisun, K., Bielai, S., Pavlov, Ya., Medvid, Yu., & Demyanishin, V. (2017). The ways of development higher military school in the conditions of permanent changes of military theory. Power and society (history, theory, practice), 2 (42), 163–179. [in English].
14. Medvid, Yu.I. (2018). Priminenie podkhodov i printsipov vospitaniya i obucheniya v protsesse formirovaniya gotovnosti budushchikh ofitserov zapasa k sluzhebno-boevoi deyatelnosti [Applying approaches and principles of education and training in the process of formation of readiness of future reserve officers for service and combat activity]. East European Science Journal. 5 (33), 35–39. [in Russian].
15. Novikov DA Statistical Methods in Pedagogical Studies (Typical Cases) / D. A. Novikov. - Moscow: MZ-Press, 2004. - 67 p.

YULIIA MEDVID
OLEKSANDR VODCHYTS

THE CONTENT-FUNCTIONAL MODEL OF FORMATION OF READINESS OF FUTURE OFFICIAL OFFICERS TO SERVE IN MILITARY AND COMBAT ACTIVITIES DURING PROFESSIONAL PREPARATION PROCESS AND RESULTS OF THE EXAMINATION OF THE EXAMINATION

Among the students who are trained in the program of training of reserve officers, two-fifths are not ready to engage in future military-operational activities. The research proposes a content-functional model for forming the readiness of future reserve officers for military activities in the process of training. During the analysis of the results of the forming stage of research-experimental work, it was established that all conditions of the experiment were sustained, and the experimental group formed their readiness of future reserve officers to the military service.

It is noted that these changes were more likely to occur in the experimental group as compared with the control group and they are statistically significant. The results of the control diagnosis showed that the number of people in EG formed a high level of 25%; the number of members of CG that formed a high level increased by 6%. The reliability of the obtained results is confirmed by the verification methods using the criterion.

Key words: *readiness; reserve officers; military and combat activity; professional training.*

Одержано 11.09.2018р.